

Γράφουν ο Γρηγόρης Χρονόπουλος και ο Γιώργος Χατζηβασίλης

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΝΟΥΝ ΟΙ ΠΑΛΙΟΙ ΚΑΙ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΝΕΟΙ...

Ένας φίλος ήρθε από τα παλιά φορτωμένος με χιλιάδες αναμνήσεις

Γιώργο, γεια σου, καλή σου ώρα όπου κι αν είσαι.

Σήμερα στις αναμνήσεις λεω να πάω πολύ πίσω, σε πράγματα που δεν ζήσαμε βέβαια, αλλά που αξίζει να τα κουβεντιάσουμε καμιά φορά, έτσι κι από τη μυθολογία που δεν είναι παραμυθία χωρίς νόημα.

Το παραγώνι λοιπόν, το σκέφτηκες σαν θέμα μνήμης; Το ζήσαμε οι πιο πολλοί κι αν δεν το ζήσαμε σαν παραδοσιακή γωνιά φωτιάς και ζεστασιάς και μαγειρέματος και παραγώνι το ζήσαμε σαν κεντρικό σημείο του σπιτιού, σαν την ψυχή του σπιτιού, το συνταυτίσαμε με τη μορφή της μάνας.

Η Εοσία λοιπόν, το σπιτικό, η ρίζα κι η καταβολή. Και πάμε στη Μυθολογία για να καταλάβουμε ότι οι μύθοι είναι αλληγορίες και ωραιοποιημένη πραγματικότητα. Οι θεοί λοιπόν του Ολύμπου δεν ήταν θεοί από το άγνωστο, το άπειρο, η θεία δύναμη. Ήταν μεταπλάσεις, μετουσιώσεις, εκφράσεις των συνθηκών και των αξιών της πραγματικότητας, της ανθρώπινης ζωής.

Έτσι λοιπόν η θεότητα Εοσία, πρωτοκόρη του Κρόνου, γίνεται ο πυρήνας και τοποθετείται, ενθρονίζεται στο κέντρο του σπιτιού. Αυτό το προνόμιο της έδωσε ο Δίας και κατά αξίωσή της να θυσιάζουν πρώτα σ' αυτή και δεύτερα στο Δία. Επίσης ζήτησε να προστατεύει τη γαλήνη στους οίκους των θνητών και να φροντίζει την αρμονική συμβίωση μεταξύ των.

Η Εοσία λοιπόν προστατεύει τη συζυγική πασιτάδα και τη σταθερότητα της οικογένειας. Τοποθέτησε δε τη γυναίκα, σύζυγο, μητέρα ως οικοδέσποινα, δηλαδή να «δεσπόζει του οίκου».

Δεν αναφέρεται πολύ η Εοσία, όπως η Αθηνά και η Αφροδίτη, αλλά στην αρχαιότητα είχε τόσο σεβασμό και ήταν τόσο δημοφιλής. Σε κάθε Πρυτανείο σε κάθε Δημαρχία δηλαδή είχαν βωμό της Εοσίας και εκεί ήταν και το ιερό φως που διατηρείτο άσβεστο και έπαιρναν για κάθε σοβαρή εκδήλωση και κάθε αποστολή.

Στο Ναό του Απόλλωνα στους Δελφούς υπήρχε και βωμός της «Κοινής Εοσίας» δηλαδή όλων των Ελλήνων και από εκεί έπαιρναν το ιερό πυρ για να ανάψουν τις εστίες των Ναών.

Τέλος ο Πίνδαρος λέει, «στα πάντοτε γεμάτα τραπέζια των Πρυτανείων όπου βασιλεύει η Εοσία, τρεπεται η δικαιοσύνη του Ξένιου Δία».

Βλέπουμε λοιπόν την Εοσία να συμβάλλει στην ομαλή συνεργασία των Αρχόντων του Δήμου. Και βλέπουμε το παραγώνι του απλού φτωχόσπιτου πόση δύναμη και πόση σημασία έχει. Και πόσα εκφράζει η Μυθολογία με τα παραμύθια της. Και βλέπουμε την όμορφη γλώσσα μας, με τα παράγωγα και τη μεταφορική έννοια των λέξεων. Εοσιάζω, εοσία του σεισμού, του στόχου, του νοήματος.

Ε Σ Τ Ι Α

Δεν μπορούμε λοιπόν κι εμείς
Να έχουμε ένα χώρο τόσο δα
Μια γωνιά δική μας;
Μια σκεπή ν' ακούμε τη βροχή,
Να πούμε κάτω από τον ουρανό
Έχουμε κι εμείς κάποιο δικαίωμα;

Ωχ, είναι ωραίο να το λές,

Ο ουρανός δικός μου,
Τα όμορφα είναι χάρισμα
Και προσιτά σε όλους.

Μα, δίχως μια σκεπή,
Δίχως τη χόβολη της δικής σου εστίας:

Πού να κρύψεις το δάκρυ σου,
Να κρεμάσεις το ποτραίτο της αγάπης
Να κρύψεις τα ξεφτισμένα σου όνειρα,
Να σκαλώσεις τα θυμπάρια
Και τις μνήμες,
Να συναντήσεις τον εαυτό σου

Γρηγόρης.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Γειά σου κι' εσένα Γρηγόρη από την Αθήνα που λάμπει, όχι από καθαριότητα, αλλά από τον ήλιο της. Απολαμβάνω τη ζωή στην πατρίδα σύμφωνα με τις προτιμήσεις μου γιατί δεν είμαι ο άνθρωπος τού χαβαλέ.

Η υπόλοιπη οικογένεια επέστρεψε πριν μερικές μέρες στο Σίδνεϊ με πολλές όμορφες και ενδιαφέρουσες αναμνήσεις, η Ελλάδα μάς έβγαλε άλλη μια φορά ασπροπρόσωπους με την ομορφιά και την ιστορία της.

Φίλε μου Γρηγόρη, το ξέρεις καλύτερα από πολλούς πως αυτή η χώρα είναι ευλογημένη και ως γκρινιάζουν οι Έλληνες, αλλά όταν βρεθούν σε άλλη χώρα αρρωσταίνουν από νοσταλγία. Μήπως δεν είναι όμορφες άλλες χώρες, ή μήπως δεν έχουν τη δική τους ιστορία;

Προσωπικά πιστεύω πως η αγάπη μου για την Ελλάδα δεν έχει να κάνει με τις ομορφιές και την ιστορία της, αλλά είναι ο άρρηκτος δεσμός της μάνας με το παιδί της. Εκεί σημασία αν είναι φτωχή και άσχημη η μάνα;

Οι ελληνικοί μύθοι μού θυμίζουν τα παραμύθια της μάνας μου όταν ήμουν άρρωστος και πολλές φορές τα κατασκεύαζε εκείνη τη στιγμή με τη φαντασία της.

Από μικρός, όμως, διερωτώμαι ποιοί να έγραψαν άραγε πριν χιλιάδες χρόνια τους ελληνικούς μύθους με την ανεξάντλητη γοητεία τους. Πόση φαντασία διέθεταν εκείνοι οι πρόγονοί μας χωρίς τις γνώσεις μας και τις σπουδές μας σε πανεπιστήμια για φιλολογία, γλωσσολογία, θεωρία της λογοτεχνίας κλπ.;

Πού σπούδασε Ιατρική ο Ιπποκράτης; Πού σπούδασε Μαθηματικά ο Πυθαγόρας; Πού σπούδασαν Φιλοσοφία ο Σωκράτης, ο Αριστοτέλης και ο Πλάτων;

Τα ίδια ερωτήματα θα έθετα και για τους αρχαίους Αιγυπτίους σοφούς, όμως από το Γυμνάσιο στην

Αλεξάνδρεια έβλεπα τη διαφορετικότητα ανάμεσα στους δύο μεγάλους πολιτισμούς.

Οι αιγύπτιοι θεοί είχαν την εικόνα ζώων, γάτες, φίδια, βουβάλια κλπ., ενώ τα κτήριά τους εντυπωσίαζαν με το μέγεθός τους.

Οι έλληνες θεοί ήταν ανθρώπινοι στην όψη και στη συμπεριφορά τους, μπερμπάντης ο Δίας, εκδικητική η Ηρα όπως κάθε γυναίκα που την απατά ο σύντροφός της, γλεντζές ο Διόνυσος, μαχητικός ο Άρης κ.ο.κ.

Τα κτήρια των προγόνων μας διακρίνει η λεπότητα, η φαντασία τού καλλιτέχνη γλύπτη και η απίστευτη τεχνική του να σμιλεύει από μάρμαρο εικόνες που μόνο η φωνή τούς λείπει. Πόσο θα ήθελα ένα ταξίδι στο παρελθόν για να δω τον Παρθενώνα σε όλο του το μεγαλείο με τα χρώματα και τα στολίδια και το άγαλμα της Αθηνάς.

Οι Αιγύπτιοι είχαν και αυτοί ενδιαφέροντες μύθους περισσότερο για το υπερπέραν, το ταξίδι στον άλλο κόσμο, ενώ τους Έλληνες απασχολούσαν περισσότερο οι καθημερινές περιπέτειες των θεών και ημιθέων τους.

Θεωρώ άδικο να υποτιμώ άλλους πολιτισμούς που χτίστηκαν κάτω από διαφορετικές συνθήκες, διαφορετικές νοοτροπίες και ιδιοσυγκρασίες. Όμως, έχω δικαίωμα να βλέπω τον δικό μου πολιτισμό με υπερηφάνεια σαν ανεκτίμητο δώρο των προγόνων μου και έτσι ακριβώς νιώθω στα μουσεία και αρχαία μνημεία στην πατρίδα μου.

Ασφαλώς εντυπωσιάστηκα, όπως εκατομμύρια άλλοι άνθρωποι με τις Πυραμίδες, τη Σφίγγα και τα εκθέματα στο Αρχαιολογικό Μουσείο τού Καΐρου. Αλλά όταν ανεβαίνω στην Ακρόπολη αγγίζω τρυφερά τα μάρμαρα σαν ένα είδος επικοινωνίας με τον Φειδία που τα έπιασε κι' αυτός για να τα μεταμορφώσει σε αριστουργήματα.

Ένας Ροδίτης γυμνασιάρχης στο Αντελαίντ, μού είπε πριν πολλά χρόνια πως δεν διαβάξει πια σύγχρονους συγγραφείς, γιατί αν έχεις μελετήσει τους αρχαίους, τα σημερινά πνευματικά πονήματα είναι επαναλήψεις τους.

Στο σπίτι μας, φυσικά, δεν είχαμε παραγώνι γιατί στην Αίγυπτο δεν κάνει τόσο κρύο, όμως είχαμε μια όμορφη εμπειρία με την οικογένειά μου και φίλους ένα χειμωνιάτικο βράδι στο ξενοδοχείο Hydro Majestic στο Κατούμπα μπροστά σ' ένα τεράστιο τζάκι. Και μια άλλη όμορφη εμπειρία σε ξενοδοχείο στο Μέτσοβο, πάλι μπροστά σε ένα μεγάλο τζάκι και έξω παγωνιά.

Η Θεά Εοσία δεν πρέπει να ήταν πολύ μακριά....

Η Θεά Εοσία

Οι άποικοι προτού αναχωρήσουν για τη νέα πατρίδα α αρχινός έπαιρνε το ιερό πυρ με το οποίο θα ανάβε το βωμό της αποικίας.

Αυτό συμβόλιζε το δεσμό που θα υπήρχε ανάμεσα στην μητρόπολη και την αποικία

